

La mirada des de Barcelona

PER **RAMON PUIG**
rjpuig@tinet.org

QUAN L'ÈXIT ARRIBA PER SORPRESA A MARI CHORDÀ AL FINAL D'UNA LLARGA TRAJECTÒRIA

Economista i periodista

Nascut a Guissona, porta més de mitja vida al Camp de Tarragona. Li agrada cuidar els avellaners del riu a Els Garidells i es guanya les garrofes al món assegurador, com a director corporatiu de MGC Mutua. Va començar la seva trajectòria professional al món del periodisme al Diari de Tarragona.

Avançada en el temps. Han hagut de passar gairebé 50 anys perquè es reconeixin i es valorin els primers treballs pictòrics de l'ampostina Mari Chordà, realitzats als anys 60

Hi ha poques maneres de culminar millor una trajectòria artística com la que viurà ben aviat l'ampostina Mari Chordà. Des del pròxim juliol i durant sis mesos el Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA) li dedicarà una exposició, que prèviament s'ha vist al Museu d'Art Modern de Tarragona (MAMT). Estem davant d'una artista que ha obtingut el reconeixement pràcticament als 80 anys després de tota una vida d'activisme feminista i de conrear totes les disciplines artístiques i no exempta de dificultats. I per entendre millor la seva obra val la pena també conèixer la seva vida i, en aquest cas, és possible mitjançant la també ampòstina Núria Gil Duran, doctora en Història de l'Art per la Universitat Rovira i Virgili (URV), que ha escrit el llibre *Història de vida de Mari Chordà* (coeditat per publicacions URV i Edicions UB).

«Ha estat una gran sorpresa. Ha obtingut un reconeixement i, fins i tot un èxit comercial de la seva obra, que mai ha buscat, quan menys s'ho esperava», resumeix Gil per entendre el moment dolç que viu Chordà. Una exposició del 2012 al Museu d'Art Contemporani de Castella i Lleó (MUSAC) amb el Museu Nacional Reina Sofia (MNCARS) dedicada a l'art feminista dels darrers 50 anys a l'Estat espanyol, va permetre reivindicar el treball de Chordà, amb pintures que es remunten al 1966. Un reconeixement que ben aviat va traspasar fronteres i va arribar al 2015 a la Tate Modern de Londres, que va incloure obra seva en l'exposi-

ció *The world goes pop*, per les seves influències en l'art pop, tant en l'ús del color com de les formes. I aleshores ja va seguir l'interès dels principals museus del país i en l'àmbit comercial de la Galeria Mayoral, que culminarà amb la pròxima mostra del MACBA. També en el terreny més institucional, l'Ajuntament d'Amposta va homenatjar-la l'any 21 amb una placa que porta el seu nom, situada davant del Centre d'Arts Visuals Lo Pati, i la Generalitat de Catalunya li va concedir la Creu de Sant Jordi l'any 22. Amb Amposta ha mantingut sempre el contacte i fins i tot una etapa de la seva vida va atendre el negoci familiar Casa Chordà.

Mari Chordà va aturar la producció pictòrica durant vint anys i va obrir-se a altres disciplines

Un periple vital ple de dificultats personals va reforçar els seus anhels feministes

L'èxit dels darrers anys no deixa de ser l'altra cara d'un periple vital ple de dificultats d'una persona que va anar sempre a contracorrent per ser una avançada del seu temps, com el mateix fet de ser la primera artista a pintar vagines en ple franquisme. Després d'estudiar Belles Arts a Barcelona, va viatjar a París, on amb només 24 anys va arribar l'embaràs de la seva fi-

lla Àngela amb l'aleshores marit, el també conegut pintor Pepe Niebla. Una convivència que va donar pas a episodis de maltractaments i que la van portar a fugir del seu domicili de Barcelona amb una maleta vermella i la seva filla. «Aquesta situació, que va mantenir en secret molts anys, va fer-li desenvolupar encara més un anhel feminista», admet Gil. Tampoc és cap casualitat que durant 20 anys aturés la producció pictòrica i canalitzés la creativitat i energia artística a altres disciplines com el cinema, la televisió, el teatre i, en especial, la poesia. «És una artista multidisciplinària, una creadora que passa de les disciplines i practica totes les arts i les mescla al seu aire, i pinta amb la poesia i escriu amb colors i formes escultòriques», resumeix la historiadora.

El seu activisme la va portar, en un primer moment, a fundar l'any 68 l'Espai Cultural Lo Llar a Amposta, una experiència que li va servir per obrir gairebé 10 anys més tard el bar-biblioteca feminista laSal al barri del Raval de Barcelona. «A ella sempre l'ha mogut un compromís amb el feminisme, l'antifranquisme, la defensa de la llengua i la divulgació cultural», justifica Gil. De fet, el següent pas va ser fundar des d'aquest local la primera editorial feminista a l'Estat espanyol. A més de difondre l'obra literària d'autores, va obtenir molta popularitat per crear l'agenda anual catalana de les dones. Per això, que ara li dediqui una exposició el MACBA, situat en ple Raval i molt a prop del seu barri de Sant Antoni, és una manera de segellar el reconeixement definitiu a la seva trajectòria.

ANTONI COLLET GILABERT
@Collgilabert

para superar una etapa de frustración y nostalgia.